GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŮ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḑI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 89. *Sâmbătă 20 Aprilie (2 Maiu)* **1885.**

Brașovŭ, 19 Aprilie (1 Maiu) 1885.

In scrisórea ce amŭ publicat'o în numěrulŭ de alaltăerĭ, unŭ amicŭ alŭ organului nostru descriea cu viue culorĭ câtŭ de multŭ persecutată este limba română în ținutulŭ Năsěudului, care, precum scimŭ, este curatŭ românescŭ. Acestŭ stimatŭ frate ni-a arătatŭ în ce modŭ scie tractá cu legea de naționalitate vestitulŭ fișpanŭ Banffy, ni-a spusŭ, că convocările și programa adunărilorŭ județene se scriu numai unguresce, ca sě nu fie înțelese mai de nimeni, ni-a asiguratŭ în fine, că corespondența organelorŭ administrative cu senatele scolare din comunele române se face aḑĭ numai în limba maghiară.

Tóte aceste ni le-a spusŭ și ni le-a arătatŭ amiculŭ nostru, numai cu o deslușire ni-a rěmasŭ datorŭ.

Nu ni-a împărtășitŭ dacă locuitorii din comunele române Năsěudene au luatŭ séu nu vre-o měsură în contra ilegalitățilorŭ vědite ale fișpanului Banffy; dacă suntŭ hotărîțĭ d'a întrebuințá cu cea mai mare energiă tóte mijlócele legale spre a face sě se curme aceste abusurĭ; dacă au făcutŭ pașĭ la autoritățile superióre, la guvernŭ séu în casŭ de lipsă chiar și la corónă?

Despre tóte aceste n'aflămŭ nimicŭ. Lovirĭ ca cele ce le aplică Năsěudenilorŭ voinicosulŭ Banffy, sunt de natură a deștepta din somnulŭ indiferentismului și pe cei mai blânḑĭ de fire. Cu tóte astea amiculŭ nostru nu ne scie spune nimicŭ despre mișcarea de protestare, ce s'ar fi produsŭ între urmașii eroicilorŭ grănicerĭ în potriva veditelorŭ călcărĭ de lege și a volnicielorŭ actualului fișpanŭ și a subalternilorŭ sěi.

Tăcerea asupra punctelorŭ atinse deșteptă în noi temerea, că Năsěudenii întêmpină cu óre care resignațiune mută tóte actele de violență, așa precum au întêmpinatŭ Românii din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca lovirile aceluiașĭ fișpanŭ; acea tăcere ne face a crede, că conducătorii poporului românŭ năsăudénŭ nu sunt la înălțimea datoriei lorŭ, că nu este destulŭ de strînsă legătura dintre ei și poporŭ, că nu sunt, în fine, pětrunșĭ de seriositatea momentului și de importanța unei energice și comune conlucrărĭ pentru apěrarea limbei și a naționalității române.

Dacă Românii din alte ținuturĭ vorŭ face și ei, precum se pare că facŭ Năsěudenii și precum au făcutŭ și cei din Solnocŭ-Dobêca și vorŭ înghițĭ mereu la gălusce tarĭ și fierbințĭ, înecândŭ în peptulŭ lorŭ durerea, ce-o suferŭ, atuncĭ sě nu ne mirămŭ că unŭ „binevoitorŭ" atâtŭ de probatŭ alŭ poporului românŭ, ca d-lŭ ministru-președinte și ministru de interne Tisza Colomanŭ, nu mai găsesce destule cuvinte spre a asigurá, că tóte câte le-au povestitŭ în dietă deputații Babeșŭ și Truța despre prigonirea naționalităților din partea organelorŭ statului și a presei maghiare nu suntŭ adevěrate, precum și că nu esistă statŭ pe lume, unde diferitele naționalitățĭ sě se pótă desvoltá așa de liberŭ, ca în Ungaria!"

D-lŭ Tisza aderă la maxima: „quod non est in actis non est in mundo." De aceea dênsulŭ nu dă nimicŭ pe ceea ce spune unŭ deputatŭ séu altulŭ, nicĭ pe ceea ce scrie o fóiă séu alta.

„Prigonirile sistematice nu le voiu curmá, — ḑise d. Tisza — pentru că asemenĭ prigonirĭ nu esistă."

Așa și este. De unde se afle d-lŭ Tisza despre prigonirĭ? Cei ce le facŭ sunt organele lui și dóră aceste nu se vorŭ denunța pe ele înșeșĭ. Și cei prigonițĭ? Tacŭ și înghitŭ mereu la nodurĭ.

Dacă dar însușĭ d-lŭ Tisza se crede scutitŭ prin atitudinea nóstră d'a mai țíné contŭ de durerile poporului românŭ și d'a cunósce „prigonirĭ" îndreptate asupra nóstră cum va puté sě afle Coróna adevěrata stare a lucrurilorŭ din țéră, Coróna, față cu care d-lŭ Tisza se folosesce, spre a o liniști, chiar de acte — de acte de-o tristă importanță, cum sunt cercularele politice — n'ar mai fi fostŭ — ale Archiereilorŭ noștri?

Conflictulŭ anglo rusŭ.

Discursulŭ, ce l'a ținutŭ ministrulŭ englesŭ Gladstone în camera comunelorŭ, a produsŭ unŭ nespusŭ efectŭ în tótă Anglia. Chiar opozițiunea a rěmasŭ înmărmurită de energica atitudine a prim-ministrului. Pe când până mai alaltăierĭ maioritatea preponderantă a camerei considera ca asigurată menținerea păcii cu Rusia, telegramele din Petersburg ale biuroului „Reuter" și discursulŭ lui Gladstone au schimbatŭ cu totulŭ situațiunea. Cuvintele lui Gladstone au deșteptatŭ mare neliniște, mai cu sémă partea aceea din discursŭ, care spune, că banii destinați pentru Sudanŭ s'arŭ puté întrebuința pentru alte scopurĭ, că guvernulŭ încă totŭ își va da silința, ca conflictulŭ sě se resolveze cu onóre prin mijlóce pacinice, dar că resultatulŭ nu mai atérnă de elŭ și că guvernulŭ englesŭ până la încheiarea controversei se va purta astfelŭ, încâtŭ în casŭ de a degenera conflictulŭ în luptă, Anglia sě pótă apela la sentința lumei civilisate, ca guvernulŭ englesŭ sě nu fie responsabilŭ, dacă două marĭ națiunĭ începŭ a věrsa sânge. Gladstone a acusatŭ din nou pe Rușĭ, că ei neprovocațĭ au atacatŭ pe Afganĭ și că guvernulŭ englesŭ cunósce fapte, care au produsŭ în elŭ o impresiune nefavorabilă în privința modului de lucrare a unorŭ persóne, care în aceste tractărĭ representă partea cealaltă. Tóte aceste declarațiunĭ facŭ chiar pe acele organe, ce până acum judecau situațiunea ca fórte favorabilă, sě 'șĭ slăbéscă speranțele în menținerea păcii.

După cum spune o telegramă din Petersburg, înarmările au începutŭ în ḑilele din urmă și în Finlanda. Pentru înarmarea fortificațiilorŭ litorale s'a datŭ ordinŭ, ca din Chievŭ sě se triméță în Finlanda 50 de tunurĭ. In Helsinfors, orașŭ fortificatŭ alŭ Finlandei, s'au luatŭ deja měsurĭ, ca sě se aducă în siguranță archiva statului și colecțiunile universității. Comandantŭ alŭ fortăreții Sveaborg sě se fi numitŭ șefulŭ corpului de geniu din Finlanda, loc. generalŭ Sederholm, ér comandantŭ alŭ flotilei miniere contra-admiralulŭ Novicov, care în rěsboiulŭ trecutŭ ruso-turcŭ a condusŭ închiderea Dunării prin mine. Oficerilorŭ rușĭ, carĭ 'și-au absolvitŭ studiele în institutele militare superióre, li s'a propusŭ sě intre în regimentele destinate pentru Asia, înaintându-se în acelașĭ timpŭ și în rangŭ.

»Standard« anunță, că ar fi sositŭ o telegramă oficială, care comunică, că Rușii au ocupatŭ Meruciaculŭ; nu se scie încă, dacă Afganii au opusŭ resistență la acéstă ocupare

O telegramă din Petersburg ḑice, că faima împrăștiată de câteva ḑile, că Țarulŭ se va duce la Moscva ca sě facă declarațiunea de rěsboiŭ, n'a fostŭ tocmai neintemeiată. Este faptŭ constatatŭ, că de Joia trecută unŭ conductŭ împěrătescŭ stă gata, ca sě plece din Gacina la Moscva, pentru ca împěratulŭ sě anunțe isbucnirea rěsboiului, în casŭ că situațiunea nu s'ar schimba. Monitorulŭ oficialŭ publică unŭ ucasŭ împěrătescŭ, care ordónă formarea unei miliții turcomane sub comanda lui Komarovŭ. Peste totŭ în cercurile politice din Petersburg, unde încrederea în neutralitatea statelorŭ vecine nu este tocmai mare, se consideră o declarațiune de rěsboiu ca inceputulŭ unei complicațiunĭ europene generale.

Asupra discursului lui Gladstone se pronunță deocamdată numai „Novoje Vremja", numindu-lŭ demnŭ de bărbatulŭ de statŭ alŭ unei marĭ națiunĭ; îi pare însě straniu fóiei rusescĭ, că Gladstone s'a esprimatŭ asupra modului de lucrare a oficerilorŭ rușĭ în Asia. Unŭ generalŭ rusŭ, ḑice »Novoje Vremja«, nu e responsabilŭ guvernului englesŭ, prin urmare nicĭ sě nu se tragă în sfera politicei naționale a lui Gladstone. Prin acésta — continuă fóia rusă — ministrulŭ englesŭ a atinsŭ unŭ obiectŭ, pe care nu trebuia sě 'lŭ atingă, și e de temutŭ că observarea lui asupra relei impresiunĭ ce a produs'o rěulŭ modŭ de lucrare a unor persóne, adecă a celorŭ rusescĭ, asupra altora va turna numai uleiu în focŭ.

Din Odessa se telegrafiază, că corpulŭ alŭ optulea de armată de acolo a primitŭ ordinŭ sě plece spre Marea caspică, pentru ca de acolo sě mérgă în Asia centrală.

PLANURI PANSLAVISTE.

Pressa rusă a întocmitŭ la 28 Aprilie unŭ banchetŭ în onórea óspeților slavĭ, carĭ au asistatŭ la serbarea lui Metodiu și Cirilŭ. Cu acéstă ocasiune s'au ținutŭ multe discursurĭ. Exministrulŭ sěrbŭ Ristićĭ a ḑisŭ între altele, că e necesară unirea religiósă a Rușilorŭ și Slavilorŭ din Sudŭ. Spre acestŭ scopŭ elŭ recomandă o f e d e r a ț u n e a celorŭ din urmă, căreia apoi Rusia sě 'ĭ întindă mâna. Prin acésta inimicii esternĭ s'ar paralisa și slavismului i s'ar face posibilă prosperarea. Inainte de tóte, ḑise Ristićĭ, e necesară desvoltarea puterilorŭ naționale a fiecărui némŭ slavŭ, și numai după acea cosmopolitismulŭ póte ocupa locŭ în desvoltarea întregei lumĭ slave.

Academiculŭ Besobrasov 'șĭ esprimă părereă, că oxministrulŭ sěrbŭ unesce în sine pe adevěratulŭ patriotŭ cu adevěratulŭ europénŭ, și de aceea elŭ este idealulŭ omului culturii.

CONFLICTULŬ ANGLO-FRANCESŬ.

»Journal des Débats« este informatŭ, că conflictulŭ dintre Anglia și Francia în cestiunea »Bosforului egiptênŭ« s'a aplanatŭ prin mijlocirea Angliei pe următórele base: Egiptulŭ 'șĭ va cere scuse dela agentulŭ diplomaticŭ francesŭ. Tipografia „Bosforului egiptênŭ" se va deschide érășĭ, așa ca ḑiarulŭ sě pótă reapăré imediatŭ. In vederea scuselorŭ, ce le va cere Egiptulŭ, Francia sě abḑică de pretențiunea sa de a fi depușĭ din funcțiune agenții, carĭ au călcatŭ în picióre dreptulŭ domiciliarŭ.

Rěspunsulŭ la interpelările d-lorŭ Babeșŭ și Truța.

Budapesta în 29 Aprilie 1885.

Stimate D-le Redactorŭ! Amŭ prinsŭ și de astădată péna în mână, deși a priori sunt convinsŭ, că ea nicĭ pe departe nu va fi în stare a vě descrie bucuria ce au simțit'o toțĭ acei Românĭ, carĭ avură fericirea de a luá parte aḑĭ la ședința camerei deputațilorŭ și de a auḑi vorbirile adevěrațilorŭ deputațĭ naționalĭ Babeșŭ și Truța, la rěspunsurile ministrului Tisza, date la interpelațiunile înaintate de dênșii.

Când ministrulŭ-președinte se ridică și dechiară, că mai ântêiu voiesce sě rěspundă la interpelațiunea D-lui deputatŭ Truța, o adêncă tăcere domnia în sală. Ministrulŭ-președinte negă fățișŭ aserțiunile d-lui Truța, că s'ar fi scosŭ poporulŭ din biserică și că ómenii au fostŭ mânațĭ în birtŭ. Chiar la casŭ dacă s'ar fi întêmplatŭ acésta — ḑice mai departe d-lŭ ministru — faptele și procedarea gendarmilorŭ aparŭ justificate prin cercularele Mitropolițilorŭ românĭ, carĭ de asemenea au opritŭ ținerea serviciului dumneḑeescŭ.

Etă unde amŭ ajunsŭ, cu umilirea și servila supunere, că tocmai faptele acelora suntŭ aduse dreptŭ dovadă contra nóstră, carĭ mai multŭ decâtŭ orĭ și cine suntŭ chiematĭ a ne apăra interesele naționale, dar carĭ câtŭ e draga de ḑiuliță nu facŭ decâtŭ a se omorî cu „p r e c a u ț i u n e a."

După finirea vorbirei ministrului-președinte, ia cuvêntulŭ deputatulŭ naționalŭ T r u ț a declarândŭ verde, „că d-lŭ ministru-președinte în rěspunsulŭ d-sale nu face

altŭ ceva decâtŭ négă, însĕ nicĭdecum nu se baséză pe adevĕrŭ, din care causă rĕspunsulŭ ministrului nu-lŭ ia la cunoscinţă.«

Resoluţiunea ce a dovedit'o deputatulŭ nostru Truţa întru apĕrarea causei naţi nei române, şi atitudinea lui bărbătéscă şi adevĕrată românéscă, m'a entusiasmatŭ astfelŭ, încâtŭ mărturisescŭ sincerŭ, dacă buna cuviinţă nu mĕ reţinea de pe galeriă aşŭ fi strigatŭ că: »şi eu suntŭ Românŭ ca d-lŭ Truţa.«

După vorbirea d-lui Truţa, ministrulŭ-preşedinte rĕspunde şi la interpelaţia D-lui Babeşŭ, ḑicêndŭ că »dênsulŭ n'are cunoscinţă c'ar esista conspiratorĭ contra patriei. Numai unŭ singurŭ casŭ s'a ivitŭ pân'acum*), dar dênsulŭ scie că suntŭ sobolĭ, carĭ sapă pe sub pămêntŭ »amenințândŭ patria.«

Ministrului-preşedinte îi rĕspunse D-lŭ deputatŭ Babeşŭ şi între multe alte adevĕrurĭ, carĭ ilŭ făceau sĕ schimbe feţe şi de carĭ nu credŭ sĕ'i mai fi auḑitŭ urechile, ilŭ întrébă, că dacă póte esista o conspiraţiune ce stă dintr'unŭ singurŭ individŭ, şi dacă scie că suntŭ sobolĭ (vakondok) pe sub pămêntŭ, cum se póte că în decursŭ de 10 anĭ de când e ministru încă totŭ nu s'a ivitŭ la suprafaţă şi că nicĭ dênsulŭ nu e în stare sĕi scótă la ivélă? Óre sĕ n'aibă d-lŭ ministru gendarmĭ şi pe sub pămêntŭ? „Amŭ făcutŭ — ḑice mai departe D-lŭ Babeşŭ — interpelaţiunea, căcĭ am fostŭ sigurŭ, că d-lŭ ministru nu va puté sĕ-mĭ arate nicĭ o conspiraţiune contra patriei şi ii spunŭ, că dacă va mai şedea 10, 20 ba chiar şi 30 de anĭ ca ministru, nicĭ atuncĭ nu va fi în stare.‟

D-lŭ Babeşŭ a vorbitŭ timpŭ de o oră spunêndu-le, că »dacă are vr'o importanţă idea lorŭ, după care pretindŭ ca statulŭ sĕ esiste după idea de statŭ maghiarŭ, atuncĭ cu atâtŭ mai multŭ e dréptă idea nóstră, când pretindemŭ ca Ungaria sĕ esiste şi mai departe ca statŭ poliglotŭ, aşa după cum a esistatŭ şi până acuma de anĭ o miiă.«

Vorbirile deputaţilorŭ noştri pe câtŭ de tare au copleşitŭ inimile contrarilorŭ şi mamelucilorŭ,**) pe atâtŭ de multŭ ne-au întăritŭ pe noi în covingerea, că mai curêndŭ orĭ mai târḑiu va trebui sĕ soséscă şi timpulŭ acela, în care naţiunea română îşĭ va creá o sórte mai bună, decâtŭ aceea, în care — durere — se află de presentŭ.

Noi însĕ toţĭ aceia, câţĭ amŭ avutŭ rara fericire de a auḑi vorbirile deputaţilorŭ, nu amŭ pututŭ sĕ rĕmânemŭ numai simplu cu bucuria în inimile nóstre; ci a trebuitŭ sĕ o lăsămŭ sĕ isbucnéze, sĕ i dămŭ cursŭ liberŭ, ceea ce amŭ şi făcutŭ cu toţii, întêmpinândŭ pe mândrii noştri deputaţĭ, Babeşŭ şi Truţa, la eşirea din camera deputaţilorŭ, cu unŭ asaltŭ de strigăte »sĕ trăiască Babeşŭ şi Truţa nostru.«

Amŭ ḑisŭ şi mé simtŭ mai uşorŭ.

Litia de V..

SCIRILE ḐILEI.

»Ellenzék« propune, ca comitatulŭ Sibiului, pentru hotărîrea ce a luat'o în contra reuniunei ardelene de maghiarisare, sĕ fie pedepsitŭ şi anume: comanda corpului sĕ se transfereze la Têrgulŭ-Mureşului, ér direcţiunea poştelorŭ la Cluşiu. Noi propunemŭ altă pedépsă: institutulŭ de nebunĭ din Sibiu sĕ se transfereze în Cluşiu.

—0—

Primarulŭ din Alba-Iulia a deschisŭ o subscripţiune pentru întemeiarea unei filiale a reuniunei ardelene de maghiarisare. Deja reuniunea de maghiarisare din Cluşiu a şi înfiinţatŭ în Bărăbanţĭ, lângă Alba-Iulia, unŭ institutŭ pentru întreţinerea copiilorŭ micĭ.

—0—

Suntŭ aprópe doi anĭ de ḑile de când a fostŭ asociaţiunea Transilvană în Braşovŭ, şi nicĭ până aḑi încă nu s'au publicatŭ socotelele respective. Scimŭ, că d. advocatŭ I. Lengerŭ a făcutŭ tóte incassările şi la adunarea ce s'a convocatŭ în Sâmbăta Pascilorŭ, din causă că era o ḑi nepotrivită, n'au luatŭ parte decâtŭ vr'o 15 membri din comitetulŭ de primire. Acolo s'a datŭ »socotéla« despre venite şi în generalŭ despre cheltuelĭ. Ne-a surprinsŭ când ni-s'a spusŭ, că făcêndu-se o propunere de a se da socotelele unei comisiunĭ ca sĕ le revideze, însuşĭ cassarulŭ a votatŭ contra acestei propunerĭ de a se alege o comisiă revĕḑétóre. De ce? — Aflămŭ că venitulŭ curatŭ s'ar fi declaratŭ de 324 fl. Din aceştia, auḑimŭ că jumĕtate s'a datŭ la fondulŭ Asociaţiunei, ér jumĕtate se va da la fondulŭ Reuniunei de gimnastică şi de cântărĭ.

—0—

Sâmbăta trecută tinerii comercianţĭ au avutŭ a dona întrunire în localulŭ casinei române. La acéstă convenire d. Ionŭ Duşoiu jun. a vorbitŭ despre »industria bumbacului,« ér d. Porescu despre institutele de creditŭ.

—0—

Joi în 7 Maiu consiliulŭ industrialŭ din Sibiu va ţiné şedinţă, în care va desbate propunerea cătră ministerŭ în afacerea convenţiunei comerciale cu România, şi altele.

—0—

Curia din Pesta a întaritŭ sentinţa de mórte pronunţată de tribunalulŭ din Sibiu şi de tabla din Têrgu-Mureşului, în contra căreia Robert Marlin şi Anton Kleeberg vorŭ fi esecutaţĭ prin spênḑurĕtóre. Sentinţa de mórte se va supune subscrierei Maiestăţii Sale.

—0—

In tipografia Reissenberger din Sibiu erĭ nóptea au intratŭ nisce hoţĭ, furândŭ dintr'unŭ scrinŭ 80 fl. Făptuitorii nu suntŭ încă cunoscuţĭ.

—0—

Ḑiarele din Bucurescĭ desmintŭ scirea dată de »L'Indép. roumaine,« că s'ar fi hotărîtŭ trimiterea unei divisii în Dobrogea şi a flotilei la gurile Dunării.

—0—

In ḑiua de 5 Aprilie curentŭ, o femeiă din comuna Hilişău, judeţulŭ Dorohoiu în Moldova, a născutŭ trei copii; atâtŭ copii câtŭ şi muma lorŭ suntŭ pe deplinŭ sănătoşĭ.

—0—

Sĕmĕnăturile în România prosperéză fórte bine. Dintre bucatele de tómna au fostŭ puţinŭ atinse de îngheţŭ órzele, pe când din contră grâulŭ promite fórte multŭ. In împrejurările de faţă, ḑice „Pester Lloyd, o recoltă avantagiósă în România va ridica pe agricultorĭ, căcĭ de sigurŭ esportulŭ va lua dimensiunĭ marĭ.

Dr. Rohmeder despre Saşii din Ardélŭ.

Germanii din Germania au înfiinţatŭ în diversele oraşe ale Germaniei reuniunĭ, prin carĭ sĕ ajutoreze pe fraţii lorŭ Saşĭ din Ardélŭ. O astfelŭ de reuniune s'a formatŭ în oraşulŭ München, capitala regatului Bavariei. şi Dr. Rohmeder unulŭ dintre membrii acestei reuniunĭ germane, care în véra trecută a fostŭ la Sibiu şi a vĕḑutŭ cu ochii sĕi tóte festivităţile, ce le-au sĕrbătoritŭ Saşii întru pomenirea descălecării părinţilorŭ lorŭ pe pămêntulŭ Ardélului, acuma vine şi ţine o conferinţă despre acésta festivitate naţională săséscă, esprimându-se cam în următorulŭ chipŭ:

Conferenţiarulŭ motivéză mai ântêiu simpatiile Germanilorŭ pentru păţaniile şi suferinţele poporului săsescŭ, care îşĭ apĕră cu eroismŭ drepturile sale naturale, ameninţate. De aceea reuniunea nóstră »pentru apĕrarea intereselorŭ germane în strĕinătate‟ a căutatŭ la diverse ocasiunĭ a da espresiune viuă simţemintelorŭ, ce le nutresce pentru elementulŭ germanŭ din Ardélŭ, ba a luatŭ în causa acésta şi resoluţiunĭ şi ş'a arătatŭ simpatiile sale pentru fraţii germanĭ din Ardélŭ chiar şi prin presă. Chiar din causa periclitării Saşilorŭ s'a intemeiatŭ acésta reuniune şi la dorinţa ei conferenţiarulŭ a luatŭ parte la festivităţile ce le-au sĕrbătoritŭ Saşii in Augustŭ 1884 întru aducerea aminte a descălecării lorŭ de 700 de anĭ. Mai ântêiu conferenţiarulŭ dă o schiţă sinoptică, etnografică şi geografică despre Ungaria, apoi despre Ardélŭ. Arată că Românii formézā maioritatea locuitorilorŭ în Ardélŭ, apoi că Saşii facŭ cam la 200,000 de suflete. Ţéra lorŭ este mărginită de munte şi este mai rĕdicată în Vestŭ, Sudŭ şi Ostŭ. In suta a 12-a regele ungurescŭ Geiza II (1141—61) a dusŭ colonii germane în părţile meridionale ale Ardélului şi anume a dusŭ ómenĭ, carĭ întreceau cu cultura pe ceilalţĭ supuşĭ ai regelui ungurescŭ. Regele a publicatŭ în tóte oraşele germane, că garantéză libertatea proprietăţii, a pămêntului şi a forţii bărbătescĭ, mai încolo, că ei se vorŭ administră după dreptulŭ germanŭ, obligându-se a plăti regelui o mică contribuţiune anuală şi că vorŭ apĕră frontierele. După dialectele şi după vederile lorŭ juridice se tragŭ Saşii din ţinutulŭ Mosulei, Meusei, Lupei şi alŭ Lanului.*)

Mai apropiatŭ e graiulŭ săsescŭ de celŭ din Luxenburg şi cu celŭ de pe lângă Colonia. Unŭ legatŭ papalŭ de pela 1195 îi numesce pe Saşĭ flandenses. Ei descălecară mai ântêiu la Sibiiu, la Nochrichŭ, Cincuiŭ mare, apoi la Sebeşŭ, Mediaşŭ, Sighişóra şi Cohalmŭ. Din causă că acésta descălecare pe la 1184 s'a fostŭ terminatŭ, de aceea serbară ei în anulŭ trecutŭ 700 de anĭ dela venirea lorŭ. Incă înainte de Geiza II s'a colonisatŭ ţinutulŭ Bistriţii. Pela 1211 au venitŭ Saşii în ţéra Bârsei. Regele Ungariei a dat'o cavalerilorŭ germanĭ, ca sĕ-o apere în contra Cumanilorŭ. In ţinutulŭ Bârsei, era mare pustietate, de aceea au adusŭ ei coloniştĭ în acéstă ţéră. Despre presenţa cavalerilorŭ ne arată multele turnurĭ, castelurĭ şi întăriturĭ pela tóte bisericile săsescĭ, cu câte două trei ziduri şi cu şanţurĭ pe unele locurĭ. Bucurându-se Saşii în decursulŭ timpului de administraţiunea lorŭ naţională şi de teritorulŭ lorŭ naţionalŭ n'au pututŭ pĕtrunde în sênulŭ lorŭ nobilii.

Apoi descrie tóte festivităţile, cum au decursŭ, cu culorile cele mai vii. Mai în urmă descrie festivitatea poporală din Dumbravă.

Impresiunea, ḑice conferenţiarulŭ, ce au făcut'o festivităţile asupra participanţilorŭ a fostŭ fórte mare şi le-au datŭ nouĕ puterĭ pentru ca sĕ pótă lupta cu succesŭ în lupta cea mare ce-o are poporulŭ săsescŭ pentru esistenţa sa naţională.

Până aicĭ conferenţiarulŭ. Dar astăḑĭ n'au numai Saşii de a se luptá pentru esistenţa lorŭ ci şi Românii, şi dacă Saşii s'ar fi luptatŭ aicĭ acasă cu Românii pentru autonomia Transilvaniei, astăḑĭ n'ar fi declaraţĭ de »nepatrioţĭ‟, ci s'ar bucura de drepturile cele mai frumóse constituţionale.

Lucrările sinodului din Sibiu.

(Resumatŭ)

(Urmare).

In şedinţa a opta, 7 Aprilie 1885, presidiulŭ presentéză petiţiunile: 1) a protopresbiterului tractului Têrnavei inf. Nicolau Todoranŭ în numéle comunei bisericeştĭ Cetatea de baltă, pentru a se concede ca materialulŭ adunatŭ pe séma unei bisericĭ sĕ se pótă folosí spre a se edifică o scólă totŭ în acea comună, precum şi pentru unŭ ajutorŭ de 500 fl. din orĭ ce fondŭ; 2) petiţiunea parochului din Elópatak Ioanŭ Moga, pentru a i se votá o dotaţiune anuală de 200 fl.; 3) petiţiunea unorŭ membri ai comitetului parochialŭ din Galeşŭ, prin care cerŭ a li-se da desluşire, că pre ce temeiu s'a hirotonitŭ ca preotŭ Elia Iosofŭ şi ce posiţiune are sĕ ocupe acesta în biserica nóstră. — Se predau comisiunei petiţionare. — La ordinea ḑilei se pune raportulŭ comisiunei scolare, carea referéză asupra hârtiei consistorului archidiecesanŭ din 28 Martiu a. c. Nr. 6638 scol. 1884 în cestiunea întroducerei învĕţământului profesionalŭ în preparandiă şi scólele poporale, — şi propune, ér sinodulŭ conclude: Consistorulŭ sĕ confereze unulŭ dintre stipendiile mai marĭ unui tinerŭ, carele sĕ fie îndatoratŭ a face cursulŭ pedagogicŭ la una dintre scoilile pedagogice din Germania, unde se predă şi acéstă materiă, spre a se cualifica în deosebĭ şi pentru predarea studiului profesionalŭ şi de a funcţioná ca profesorŭ la institutulŭ nostru pedagogicŭ.

In şedinţa a noua, 8 Aprilie 1885, presidiulŭ presentéză unŭ memoriu alŭ parochului Teodorŭ Lungu din Mărişelŭ, despre decursulŭ vieţei sale şi suspendarea dela funcţiunile preoteştĭ, care se predă comisiunei petiţionare. La ordinea ḑilei urméză alegerea asesorilorŭ în senatulŭ scolarŭ şi epitropescŭ la consistorulŭ archidiecesanŭ. — Comisiunea financiară raportéză asupra hârtiei consistorului 30 Martie 1885 Nr. 1880 epitr. ca senatŭ epitropescŭ, prin care se aşterne inventarulŭ generalŭ alŭ averei archidiecesei nóstre transilvane, şi celŭ alŭ depositelorŭ precum şi raţiociniile singuraticilorŭ fondurĭ cu inventarele lorŭ speciale, pre anulŭ 1884 — cerêndŭ totdeodată absolutoriu şi îndemnisare pentru supraerogatele în sumă totală de 4014 fl. 85 cr. La propunerea comisiunei sinodulŭ decide: Raţiociniile anului 1884 se redau ven. consistorŭ spre rectificare cu următórele mandate: 1) a face unŭ conspectŭ specialŭ despre venitele realităţilorŭ donate de G. Cristureanu, începêndŭ dela anulŭ în care seminarulŭ Andreianŭ a devenitŭ în folosinţă, şi asemenea despre venitulŭ pămênturilorŭ din Feldióră şi a le subşterne cu raţiociniulŭ anului 1884 la procsima sesiune; 2) se îndrumă consistorulŭ, că ajutórele bisericilorŭ, scólelorŭ şi a clerului deja votate au sĕ se împartă câtŭ mai curêndŭ, éră pre viitorŭ sumele votate de sinodŭ la titlurile de susŭ totdéuna sĕ se împărţéscă în decursulŭ anului bugetarŭ după putinţă; 3) în raţiociniulŭ anului 1884 suntŭ prin raportŭ a se şi motivá supraerogatele — şi a se face raportŭ despre tóte capitalele elocate la privaţĭ, că suntŭ asigurate cu ipotecă şi că primitu-s'au regulatŭ interesele; preste totŭ în viitorŭ a face evidente momentele cele mai însemnate ce s'au întêmplatŭ în anulŭ espiratŭ faţă cu fondurile şi averea archidiecesei; 4) spre acestŭ scopŭ mai suntŭ a se induce în rubrica esistentă de »observărĭ« a raţiociniului rubrica restanţelorŭ şi asupra erogatelorŭ; 5) Convingêndu-se sinodulŭ, cumcă afacerile esactorale se îndeplinescŭ prin oficialii cassei — spre a uşurá şi a susţiné sumele în evidenţă — se decide ca referintelui respectivŭ sĕ i se concrédă agendele esactorale avêndŭ a controlá, ca preste sumele votate în bugetŭ sĕ nu se trécă.

In şedinţa a ḑecea, 9 Aprilie 1885, presidiulŭ presentéză rugarea comitetului parochialŭ gr. or. din opidulŭ Secŭ în privinţa ajutorului cerutŭ in anulŭ trecutŭ pentru repararea bisericei; — se transpune comisiunei petiţionare. — Deputatulŭ I. Şandru face următórea interpelaţiune: Fericiţii în domnulŭ Ioanŭ Trandafilŭ rĕposatŭ la a. 1862 şi soţia sa Maria Trandafilŭ năs. Nicolicĭ Popovicĭ rĕposată în 18 Octomvre 1883, neguţătorĭ din Transilvania, domiciliaţĭ în Neoplanta, prin codicilulŭ lorŭ dto Esseg 24 Iuniu 1860, a căreia subscrierĭ s'au legalisatŭ la Esseg 6 Iuniu prin notarulŭ publicŭ Petru Vucovŭ şi care codicilŭ s'a publicatŭ prin

*) Afacerea lui Miletici.

**) Mameluculŭ Rácz Atanasz aprobá din capŭ totŭ ce ḑicea Tisza şi în continuu, par' că l'ar fi apucatŭ strechea.

*) Românii până astăḑĭ îi numescŭ pe Saşĭ „flônderŭ« şi „blônderŭ«, ceea ce ne arată, că ei au venitŭ din Flandria şi că Saşii, când au venitŭ au datŭ în totŭ loculŭ de Românĭ.

TRADUCĔT.

fostulŭ magistratŭ alŭ orașului Neoplanta, ca tribunalŭ d-to 18 Novembre 1862 Nr. 3185, a dispusŭ între altele și o moșiă pe teritoriulŭ Neoplanta de 479 pogóne a 2500□° cu aceea destinațiune, ca din venitulŭ acestei moșii sĕ se solvéscă anualŭ 12 stipendii de câte 500 fl. la 12 tinerĭ de relig. gr. or. fără deosebire de naționalitate din provinciele austriace, dintre cari 4 individĭ sĕ fie din Transilvania, studențĭ de gimnasiu și facultăți In 3 Septembre 1884 s'a pertractatŭ ereditatea susnumițilorŭ fundatorĭ la tribunalulŭ reg. din Neoplanta, la care pertractare s'a presentatŭ și plenipotențiatulŭ patriarchului sêrbescŭ din Carlovițŭ, care prin literile fundaționalĭ e denumitŭ protectorŭ și administratorŭ alŭ susamintitei fundațiunĭ, și s'a declaratŭ pentru primirea fundațiunei cu scopulŭ destinatŭ. 'Mĭ iau deci voiă a întreba: Are înaltulŭ presidiu scire despre fundațiunea susamintită, și dacă are, ce pașĭ s'au făcutŭ pentru asigurarea intereselorŭ archidiecesei nóstre față cu acéstă fundațiune?«

Presidiulŭ rĕspunde: că în consistoriu a fostŭ vorbă despre acésta și in câtŭ își aduce aminte s'au luatŭ și mĕsurĭ, ca sĕ se câștige actulŭ fundaționalŭ, pentru de a se puté lua firulŭ acestui lucru în mână. Rógă însĕ pe Părintele archimandritŭ Popea, care s'a ocupatŭ mai de aprópe cu causa acésta, de a da deslușirĭ mai amĕnunte. — Părintele archimandritŭ Popea dice: că numai aceea o póte spune, ce a disŭ și interpelantele, și că audindŭ consistoriulŭ de casulŭ de mórte alŭ consórtei fundatorelui, carea a folositŭ până când a trăitŭ tótă averea, a căutatŭ actulŭ, ca pe basa acésta sĕ se facă pașii de lipsă la tribunalŭ, — actulŭ însĕ nu s'a aflatŭ nicăirĭ. A auditŭ însĕ, că Metropolitulŭ din Carlovițŭ e înclinatŭ a ne estrada partea nóstră de 4 stipendii. — Presidiulŭ promite că va cerceta causa și dimpreună cu consistoriulŭ va face tóte spre a câștiga stipendiile acele. — Deputatulŭ Parteniu Cosma face propunerea, ca documentele vechĭ și unele cărțĭ bisericescĭ în edițiunĭ vechĭ de interesŭ istoricŭ, sĕ se păstreze la locŭ sigurŭ; se îndrumă consistoriulŭ, ca asemenea documente sĕ se adune din întréga archidiecesă și sĕ se păstreze, spre care scopŭ se autoriséză a-șĭ procura o casă de ferŭ sigură contra focului, — se transpune comisiunei organisătóre. — Deputatulŭ Iónŭ Popea face propunerea: bătrênului și neputinciosului învĕțătorŭ din Târlungenĭ Eremia Popescu, care a servitŭ comunei sale bisericescĭ 40 de anĭ. Venerabilulŭ Sinodŭ sĕ decidă a se conferi o pensiune anuală de 50 fl. Se transpune comisiunei scolare. —La ordinea dilei e raportulŭ comisiunei scolare. Raportorulŭ referéză asupra propunerii deputatului Dr. Nicolau Popŭ cu privire la veghiarea strictă a învĕțătorilorŭ nostri confesionalĭ, și ca sĕ se pună la cale o cercetare față cu acei învĕțătorĭ, carĭ vorŭ fi premiațĭ pentru sporulŭ făcutŭ în instruirea limbei maghiare și în numele comisiunei; face o propunere, care s'a primitŭ și pe care amŭ publicat'o. — Totŭ acelașĭ raportorŭ propune în numele comisiunei scolare și sinodulŭ decide: că recomandându-se urgența înființărei unui organŭ pedagogicŭ, consistoriulŭ este însărcinatŭ a studia cestiunea înființării lui și a-i face sinodului în cea mai apropiată sesiune propunerĭ positive în privința acésta. Totŭ acelașĭ raportŭ propune în numele comisiunei scolare, că simțindu-se în biserica nóstră lipsa de preoțĭ cu cunoscință mai profundă asupra literaturei bisericei orientale și în genere lipsa nóstră de legăturĭ directe cu întréga biserică orientală, consistoriulŭ este însărcinatŭ a conferi stipendiele destinate pentru teologĭ cu preferența acelora dintre concurențĭ, carĭ se vorŭ angagia sĕ-șĭ facă studiele la vre-o universitate, unde esistă facultate teologică de confesiunea nóstră. — Sinodulŭ hotărăsce, că consistoriulŭ e însărcinatŭ a conferi pe unele dintre stipendiele destinate pentru teologĭ. — La ordinea dilei raportulŭ comisiunei petițiunare. Raportorulŭ referéză asupra următórelorŭ petițiunĭ; 1. rugarea parochului din Păuca Ioan Marcu, protopresb. Mercuri pentru unŭ ajutorŭ; 2. rugarea comitetului parochialŭ din Orĕștiă, pentru de a se lua mĕsurile de lipsă, ca elevii gr. or. carĭ cercetéză școlele strĕine din Orĕștiă sĕ fie regulatŭ instruițĭ în doctrina religiunei și a se acorda pentru respectivulŭ catichetŭ o remunerațiune, — Acelașĭ raportorŭ referéză asupra rugarei comitetului parochialŭ din Orăștiă pentru procurarea unei mape a Ungariei în traducere românéscă. — Se transpune consistoriului spre competentă afacere și deosebită luare în considerare. Tot acelașĭ raportorŭ referéză asupra următórelorŭ petițiunĭ: 1. rugarea comit. paroch. din Jabenița pentru unŭ ajutorŭ de 213 fl. 75 cr. spre zidirea bisericei; 2. rugarea învĕțătorului din Lesnic protopresb. Devei Vasil. Șeulean pentru unŭ ajutorŭ: 3 rugarea învĕțătorului din Șomartinŭ Ioanŭ Rusŭ pentru unŭ ajutor de 100 fl. eventualŭ 50 fl. anualĭ; 4. rugarea parochului Simeon Dorca din Loamneș (protop. Sibiiului) pentru unŭ ajutorŭ; 5. rugarea sinodului paroch. din Păuca pentru unŭ ajutorŭ de 200 fl. pentru zidirea casei parochiale; 6. rugarea sinodului paroch. din Petroșenĭ pentru unŭ ajutorŭ la plătirea unei datorii, ce o au îmdrumatŭ 19 parochienĭ în sumă de 140 fl. 56 cr. spre scopulŭ reparării bisericii; 7. rugarea mai multorŭ parochienĭ din Agirbiciu pentru întregirea parochiei; 8. rugarea parochului din Șelimber Ioanŭ Cintea pentru unŭ ajutorŭ de 100 fl. — Se transpune consistoriului spre competentă afacere. Acelașĭ raportorŭ referéză asupra rugării sinodului protopresbiteralŭ alŭ tractului Reghinului: 1. pentru sistemisarea unui salarŭ anualŭ de 200 fl. pentru respectivu'lŭ protopresbiterŭ; 2. pentru unŭ ajutorŭ anualŭ de 500 fl. din fundațiunea Șaguna spre rĕfuirea datoriei de 6000 fl. v. a. din fondulŭ de 30,000.

Se propune în numele comisiunei ca cererea din punctulŭ 1 de astădată sĕ nu se ia în considerare; ce privește însĕ partea a doua a petitului, se îndruméză sinodulŭ protopr. e instrui rugarea conformŭ resoluțiunei consistoriale de dto. 2 Oct. 1884 Nr. 3379. 1883. Dl Parteniu Cosma propune, ca petițiunea sĕ se transpună la consistoriu cu însărcinarea, ca la sinodulŭ procsimŭ sĕ subșternă o propunere detaiată cu privire la dotarea acestui centru protopresbiteralŭ. Punêndu-se la votŭ propunerea deputatului Parteniu Cosma, se primește și sinodulŭ decide în acestŭ sensŭ; — ér relativŭ la partea a doua din petițiune, sinodulŭ decide, sĕ se transpună la consistoriu spre afacere competentă. Acelașĭ raportorŭ referéză asupra rugării comitetului parochialŭ din Malomfalĕu pentru unŭ ajutorŭ spre acoperirea unei datorii de 600 fl. făcute cu zidirea bisericei. — Se transpune consistoriului spre competentă afacere. Acelașĭ raportorŭ referéză asupra rugării emeritatului protopresbiterŭ Simionŭ Popŭ Moldovanŭ, pentru a i se da o pensiune de 200 fl. Punêndu-se la votŭ, Sinodulŭ hotărăște de a i se da, din fondulŭ »Rudolfinŭ.« (Va urma).

A P E L Ŭ.

Nicĭ unŭ poporŭ, nicĭ o țéră nu va fi în stare a face pașĭ serioșĭ spre civilisațiune, dacă nu va pune înainte de tóte fundamentulŭ solidŭ la progresulŭ economicŭ.

Unŭ factorŭ însemnatŭ alŭ progresului economicŭ este însă capitalulŭ eftinŭ și accesibilŭ.

Purcedêndŭ dela aceste adevĕrurĭ stabilite de sciința națională-economică și recunoscêndŭ faptulŭ, că până când națiunea nóstră nu'șĭ va naționalisa capitalulŭ, industria și comerciulŭ, nu póte fi vorbă nicĭ de o prosperitate sigură, — noi subsemnații amŭ luatŭ asupra nóstră misiunea de a funda unŭ institutŭ de creditŭ naționalŭ românescŭ cu centrulŭ aicĭ în Oreștiă, spre scopulŭ de a înlesni poporului nostru de aicĭ condițiunile esistenței și prosperitățiĭ sale economice și a-'lŭ scăpa de tutela economică străină.

Spre a realisa acestŭ scopŭ salutarŭ sub ori-ce punctŭ de vedere și pentru a garanta caracterulŭ naționalŭ și românescŭ alŭ institutului de creditŭ, ce voimŭ a înființa — Vĕ invitămŭ prin acésta sĕ binevoițĭ a sucurge și d-vóstră cu subscripții câtŭ mai numeróse dimpreună cu noi la întemierea și statornicirea acestei

Societățĭ pe acțiĭ

destinată a fi unŭ institutŭ adevĕratŭ naționalŭ-românescŭ pentru Românimea din Orĕștiă și dimprejurŭ.

Institutulŭ acesta de creditŭ și economii se va fundá pe timpŭ nedeterminatŭ, cu unŭ capitalŭ fundatorŭ de 50,000 fl., care se va realisá prin emisiune de 1000 acțiunĭ à 50 fl.

La subscriere se vorŭ plăti 10%, adecă 5 fl. de acțiune, 1 fl. taxă de înscriere după fiecare acțiă, ér restulŭ se va solvi succesive și în modulŭ ce-lŭ va statori direcțiunea institutului proiectatŭ.

Fundatorii subsemnațĭ nu-șĭ reservă nicĭ unŭ dreptŭ față cu institutulŭ de creditŭ, ce voiescŭ a-lŭ înființa.

Subscripțiile se facŭ la Samuilŭ Popŭ și Dr. Ioanŭ Mihu, advocațĭ; Ioanŭ Mihaiu, proprietarŭ; George Baciu și Ioanŭ Lăzăroiu, comercianțĭ în Orĕștiă, carĭ suntŭ autorisațĭ a încassá rata primă de 5 fl., precum și taxa de înscriere de 1 fl de fiecare acțiune sub rĕspunderea solidară a subsemnaților.

Subscripțiunile se vorŭ încheia în 5 Maiu st. n. 1885.

O r ĕ ș t i ă, în 15 Aprilie 1885.

Samuilŭ Popŭ m. p., advocatŭ; Dr. Ioanŭ Mihu m. p., advocatŭ; Dr. Stefanŭ Erdélyi m. p., medicŭ; George Baciu m. p.; Simeonŭ Corvinŭ m. p.; Ioanŭ Mihaiu m. p., proprietarŭ; Nicolae Trifu m. p.; Ioanŭ Lăzăroiu m. p., comerciantŭ; George Vintianŭ m. p.

ULTIME SCIRI.

O telegramă din Londra spune, că guvernulŭ rusŭ își mănține pretențiunile sale în cestiunea afgană și că ruperea relațiunilorŭ diplomatice e în ajunŭ.

Dela 28 Aprilie pregătirile flotei englese se facŭ cu a nespusă grabă. Ministrulŭ de rĕsboiu englesŭ e provocatŭ pe inginerii civilĭ sĕ între în armată.

In Kronstadt s'au pusŭ în stare de rĕsboiu, după cum se scrie din Petersburg, 52 de corăbi, cu 789 oficerĭ și 17,487 ómenĭ.

In Samarcand se forméză cu mare grabă o taberă de munițiunĭ și provisiunĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 1 Maiu. — Pentru primirea demnă a Maiestățilorŭ Lorŭ, care sosescŭ adĭ de diminéță aci, și pentru deschiderea esposițiunii ce se va face mâne s'a lucratŭ cu mare zelŭ la decorarea orașului. Gara este pomposŭ împodobită. In esposițiune domnesce o activitate febrilă. Numeroșĭ streinĭ din provinciă și din streinătate vinŭ. A sositŭ și ministrulŭ prusianŭ Lucius. Hotelurile suntŭ deja ocupate. Părechea princiară de corónă, însoțită de archiducii Albrecht, Friedericŭ, soția acestuia archiducesa Isabela, au sositŭ a séră la 9½ óre cu trenulŭ căii ferate austro-ungare a statului. La gară au fostŭ primițĭ de Jokai, fișpanulŭ Szapary, primarulŭ, căpitanulŭ orașului. La eșirea din gară dealungulŭ stradei au fostŭ adunațĭ mii de ómenĭ, salutândŭ cu entusiasmŭ pe înalții óspețĭ.

Londra, 1 Maiu. — O telegramă a lui Lumsden declară, că sgomotulŭ despre ocuparea Meruciacului de către Rușĭ este neîntemeiatŭ.

DIVERSE.

O serbare îngrozitóre. — Pe insula Sântŭ-Mauriciu, ce se ține de Anglia, Indienii au celebratŭ deunădile, sub conducerea supremului brahminŭ Sinatam-Bu în apropiere de locuința sa, o sĕrbătóre înfiorătóre. Pe șesulŭ numitŭ Terre-Rouge, unde e ridicată și pagoda (templu,) se află idolulŭ Siva în mărime naturală, lucratŭ din lemnŭ lustruitŭ. Statua este bogatŭ costumată. Pe capŭ pórtă o cușmă (căciulă) înaltă cu trei cute, buzele sale roșii se deschidŭ rîdêndŭ și mustățile suntŭ rĕsucite în susŭ. Ochii parŭ că privescŭ cu disprețŭ grosulŭ șerpe, ce se încolăcesce împrejurulŭ bratului sĕu stângŭ. Inaintea acestei pagode arde o grămadă colosală de lemne (rugŭ) de 24 de óre. După ce se termină tóte ceremoniele introducĕtóre, se scotŭ afară tóte bucățile de lemnŭ încă necarbonisate, jarulŭ ce rĕmâne se arangiază prținŭ cu ajutorulŭ sapelorŭ și se reschiră, așa că se forméză o suprafață de 6 metri lungime și 4 metri lățime, acoperită cu unŭ stratŭ de jarŭ înaltŭ de 25 centimetri. Aceste lucrărĭ le facŭ eroii sĕrbării, tinerĭ brahminĭ, carĭ s'au rugatŭ a li se face onórea sĕ trécă prin jarŭ până la statua idolului. Acestŭ gróznicŭ covorŭ de focŭ au sĕ 'lŭ trécă cu piciórele góle, pentruca sĕ ofere lui Siva coșurĭ de florĭ, ce tinerii le pórtă pe capŭ. Dacă vre unulŭ din ei cu acéstă ocasiune șovăește și cade, e lăsatŭ sĕ ardă, nimĕrui nu 'e permisŭ sĕ 'i dea ajutorŭ. Mulțimea, care asistă la serbare îlŭ lasă sĕ ardă în liniște, căcĭ șovăirea și căderea se consideră ca o dovadă, că deulŭ Brahma nu i-a ertatŭ pĕcatele. Cu tóte acestea la serbarea de deunădile nicĭ unulŭ n'a cădutŭ. Unii au trecutŭ pe covorulŭ de focŭ în pasŭ repede și se aruncară dincolo de elŭ în basenulŭ cu apă anume făcutŭ pentru acestŭ scopŭ. Alții au pășitŭ încetŭ, ca și cum călcau pe o pajiște verde. Ba încă svêrcoléu la fiecare pasŭ scânteiele și bucățile de cărbunĭ înroșițĭ în tóte părțile. Țineu cu mânile fórte liniștițĭ coșurile cu florĭ pe capŭ, fără sĕ scótă vre-unŭ strigatŭ de durere. Numai după ce au trecutŭ peste jarŭ și 'și-au pusŭ piciórele în apă, au începutŭ a striga, a se strâmba și a'șĭ incovoia tóte membrele de grozava durere, încâtŭ ți se sfâșia inima. Numeroșii Indienĭ, carĭ au asistatŭ la serbare, rĕmaseră liniștițĭ și indiferențĭ; părĕu mai multŭ adêncițĭ în pietate, decâtŭ în priveliștea acestorŭ grózníce torturĭ ale focului. Cei ce le suferŭ se potŭ bucura, dacă morŭ imediatŭ după acésta, căcĭ piciórele sunt atâtŭ de arse, încâtŭ rareorĭ se vindecă, și dacă scapă cu viață unŭ astfelŭ de erou, rĕmâne gróznicŭ schilăvitŭ.

⁂

Tesaurulŭ de resbelŭ alŭ Afganistanului. — Afganistanulŭ are tesaurulŭ sĕu de rĕsbelŭ, ca tóte celelalte state europene. Emirulŭ nu sĕ póte atinge de elŭ decâtŭ în casŭ de resbelŭ. Acestŭ tesaurŭ e păzitŭ de damele haremului; elŭ se află într'unŭ turnŭ alŭ palatului de Balla-Hassar, la Cabulŭ. Acestŭ turnŭ cuadratŭ conține în etagiulŭ de josŭ apartamentele damelorŭ haremului, carĭ suntŭ supraveghiate de șefulŭ eunucilorŭ. Acestŭ demnitarŭ póte vedé din odaia sa de durmitŭ dacă tóte damele încredințate pazei lui se află în apartamentele lorŭ și de ce se ocupă. In etagiulŭ de mijlocŭ se află tesaurulŭ de resbelŭ și deasupra lui, porumbii, cei țină femeile haremului spre a se distrage. Se póte intrá în sala tesaurului pe patru scărĭ de marmoră și spre a ajunge la aceste scărĭ trebue sĕ trecĭ prin apartamentele femeilorŭ. Cheia dela pórta tesaurului o ține la sine Emirulŭ. Ministrulŭ de resbelŭ și Șeic-ulŭ-Islamulŭ verifică de două orĭ pe anŭ esactitatea sumelorŭ ce representă tesaurulŭ. Emirulŭ designéză apoi scara pe care sĕ se urce înalții controlorĭ spre a ajunge la tesaurŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 30 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	92.10
Rentă de hârtiă 5%	87.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	143 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	94.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.–
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	103.–
Bonurĭ rurale ungare	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.–
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50
Bonurĭ rurale transilvane	100.25
Bonurĭ croato-slavone	101.–
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.–
Imprumutulŭ cu premiu ung.	113 ·
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	116 75
Renta de hărtiă austriacă	78 85
Renta de arg. austr.	79.20
Renta de aurŭ austr.	104 —
Losurile din 1860	138 75
Acţiunile băncel austro-ungare	850 —
Act. băncel de creditŭ ung.	274.–
Act. băncel de creditŭ austr.	277.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.90
Napoleon-d'orĭ	9.90½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.45
Londra 10 Livres sterlinge	126.35

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 13 Aprilie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	85	—
Renta rom. amort. (5%)	88	—
» convert. (6%)	87	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%)	97	—
» » » (5%)	83	—
» » urban (7%)	95	—
» » » (6%)	89	—
» » » (5%)	80	—
Banca naţională a României	1120	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	299	—
« » » Naţională	226	—
Aurŭ	14.%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ bine voi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Administraţiunea »Gazetei Transilvaniei.«

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 1 Maiu st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.73	Vênd.	8.74
Argint românesc	»	8.65	»	8.70
Napoleon-d'orĭ	»	9.88	»	9.94
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.25
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5.84	»	5.88
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	120.—	»	121.½
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

☞ **Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.**

Nr. 1406/1885 pret.

Concursŭ.

Spre ocuparea postului de notarŭ comunalŭ în Comuna mare Ţinţarĭ, cu care postŭ este înpreunată léfa anuală de 400 fl., cuartirŭ liberŭ şi 4 orgii de lemne de focŭ, pe lângă tragerea taxelorŭ de lucru statorite prin statutŭ, se escrie prin acésta concursŭ cu terminŭ până în 30 Maiu a. c.

Se provócă decĭ toţĭ aceia, carĭ dorescŭ a dobêndi acestŭ postŭ, cumcă sĕ'şĭ înainteze suplicele lorŭ instruate în sensulŭ §§-lorŭ 74 şi 75 din art. de lege XVIII din anulŭ 1871, apoi a §-lui 6 din art. de lege I din anulŭ 1883, la subscrisulŭ până la terminulŭ de susŭ, cu atâta mai sigurŭ, pentru că suplicele întârdiate nu se vorŭ lua în considerare.

In fine se observă, cumcă se cere, ca notarulŭ ce se va alege sĕ posédă perfectŭ limba maghiară şi română atâtŭ cu vorba câtŭ şi în scrisóre.

Branŭ în 25 Aprilie 1885.

Alesandru Belle,
pretore.

(Nr. 55) 3—3

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căiei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.46	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.21	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copşa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clusiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	9.50	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Clusiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ {	9.20	10.15	3.15	
	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroşeni**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşeni	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşeni	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.